

- Van het bestuur
- Akkerkool voedsel voor bijen en zweefvliegen
- Goed waterbeheer, natuur en uw portemonnee
- Verslagen van activiteiten

De deadline voor de volgende Padloper is 5 oktober 2025

Van het bestuur

Bestuursleden gezocht.

Jan heeft het bestuur bij de afgelopen ALV verlaten. Marijke heeft alsnog om persoonlijke redenen besloten af te treden als penningmeester en als bestuurlid.

Ter vervanging zoekt de afdeling dringend nieuwe bestuursleden. In overleg kan afgesteld worden welke taken een nieuw lid graag zou willen oppakken dan wel mee zou willen kennismaken.

Contact kan opgenomen met Thorhold (Secretaris@groningen.knnv.nl) of met Brenda (Voorzitter@groningen.knnv.nl) voor verdere informatie of afstemming.

Bestuur KNNV Groningen

Akkerkool voedsel voor bijen en zweefvliegen

Door: Aart Jan Langbroek

Een plant die we in ons landschap overal wel tegen kunnen komen is akkerkool. Hij groeit vooral op open bewerkte bodems, zoals in akkers en tuinen. Niet voor niets heeft deze plant de naam ‘akker’ in zijn naam. Kieskeurig is deze plant niet, want hij groeit ook in bosjes en graslanden. In mijn tuin heb ik op een plek waar de bodem wat open ligt veel akkerkool staan. Sommigen noemen het een onkruid, maar niets is minder waar. De bloemen bieden namelijk tal van insecten nectar en stuifmeel. Het is een bloeiend kruid zoals de paardenbloem.

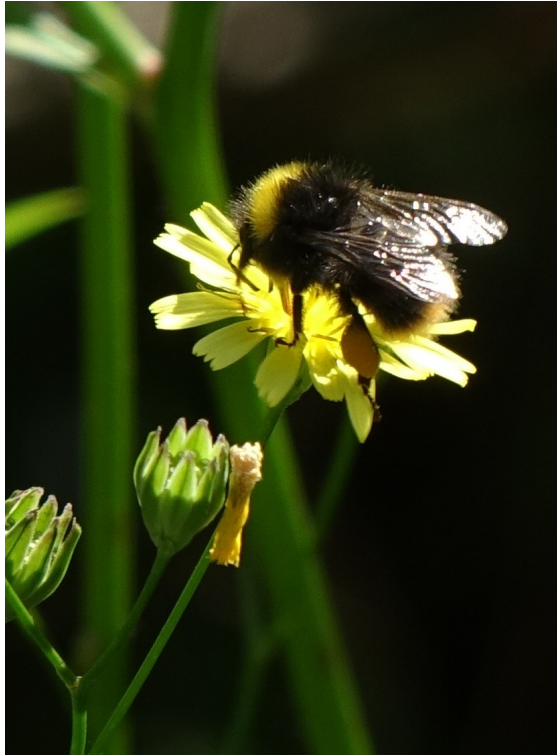
Een uurtje kijken leverde verrassende resultaten op. Zes soorten bijen kon ik noteren, een weidehommel, een pluimvoetbij, een tronkenbij, een bandgroefbij, een gewone kegelbij en een houtbij. De hommel behoort ook bij de groep

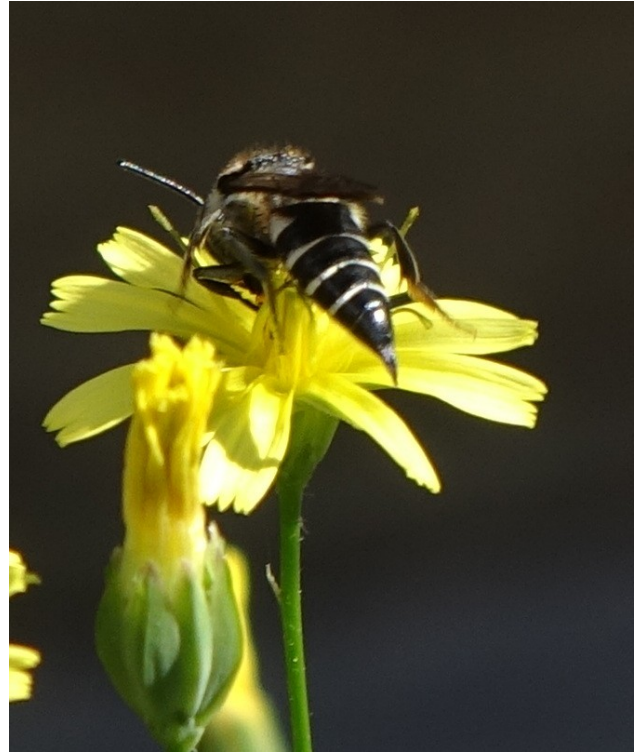
Witte halvemaanvlieg vrouw

van bijen. Het bezoek van de gewone kegelbij was wel een bijzonder grote verrassing, omdat hij heel erg zeldzaam is. Uit Oost-Groningen zijn sinds 1965 maar enkele meldingen bekend.

Ook zweefvliegen bezochten de akkerkool, een bandzweefvlieg, een snorzweefvlieg, een witte halvemaanvlieg, een blinde bij, een grote fopwesp, een grote langlijf, een terrasjeskommazweefvlieg, menuetzwefvlieg, gewoon krieltje en een gewone pendelvlieg. Ze lijken op bijen of wespen, alsof ze willen zeggen “kom niet aan mij want ik kan steken!” Maar gelukkig, dat kunnen ze niet. Ze snoepen slechts van de nectar en het stuifmeel van de akkerkool.

Weidehommel op akkerkool

Gewone kegelbij

De gewone kegelbij is wel een heel bijzondere bij omdat het vrouwtje, net als een koekoek, haar eitjes legt in nesten van andere bijen. Dat loopt voor die eieren of larven niet goed af: ze worden gedood. De larve van de kegelbij eet dan van de aanwezige nectar en het stuifmeel. Ja, echt, zij heeft andere bijen het werk laten doen!

Houtbij

Snorzweefvlieg

Akkerkool is kortom een heel belangrijke voedselplant voor bijen en zweefvliegen. Laten we zuinig zijn op deze plant. Niet maaien of omspitten, maar laat ze lekker staan. Voor de biodiversiteit is de plant samen met andere inheemse ‘gewone’ kruiden van grote betekenis.

Aart Jan Langbroek is actief bij IVN Westerwolde-Oldambt en KNNV Groningen (veldbiologie).

Goed waterbeheer, natuur en uw portemonnee

Door: Aart Jan Langbroek en Jacco Swierenga

Wie geniet er niet van het landschap en de natuur om je heen terwijl je op je fiets, bus of trein of misschien met de auto landerijen, steden, dorpen en bossen aan je voorbij ziet glijden. Vogels vliegen op, een ree slaat van schrik op de vlucht, in de verte zweeft een kiekendief over de akkers. De zonnestralen zijn voortdurend in gevecht met de wolken, waardoor de vergezichten van uur tot uur, van dag tot dag en van seizoen tot seizoen nooit hetzelfde zijn. De sloten, plassen, kolken, kanalen en meren kleuren mee en weerspiegelen die veranderingen. Voor wie kijkt slaat nooit de verveling toe.

Als vanzelf wordt je blik getroffen door de vele wateren die de akker- en graslanden in de polderlandschappen doorsnijden. Letterlijk doorsnijden, zó diep is de ontwatering. Het waterlint onder in de sloot is smal en ondiep, of de sloot staat droog. De oever is vaak kaal, met soms onderin een smalle kraag met grassen en kruiden. De 30-50 cm brede zwartgrijze slikrand boven de waterlijn in de winter is niet begroeid.

Die slikrand wordt veroorzaakt door tegennatuurlijk ingestelde waterpeilen. Daardoor kunnen oeverplanten, ook moerasplanten genoemd, zich niet vestigen. Er zijn dan geen wortels om de grond van de oever vast te houden en zo te beschermen tegen stroming en golven. Er vindt erosie, afkalving en afschuiving plaats. De oever zal moeten worden hersteld of verstevigd met harde beschoeiing. Dat kost heel veel geld. Het is ook niet goed voor de waterkwaliteit en de natuur. Omdat er geen oeverplanten zijn om voedingsstoffen op te nemen wordt het water niet gezuiverd.

De kunstmatig ingestelde lage waterpeilen kunnen tot inklinking van de bodem en tot veenoxidatie leiden. Met als gevolg dat wegen, huizen en boerderijen verzakken en muren scheuren. De kosten om schade te herstellen zijn enorm. Voor Oldambt is herstel van het wegdek dat in de afgelopen droge zomers schade heeft geleden geschat op € 30 miljoen. Het is gissen naar de schade die gebouwen oplopen, maar die zal snel een veelvoud zijn.

Het is gemakkelijk in te zien dat door de geringe hoeveelheid water in de slootjes natuur slecht tot haar recht komt. Vis, kikkers en salamanders en waterplanten hebben het zwaar te verduren, vooral in de winter. Het weinige water kan snel belast worden met voedingsstoffen (meststoffen) en bestrijdingsmiddelen. De natuur heeft het nakijken.

Door het versneld afvoeren van water aan het eind van de winter — landbouwmachines moeten immers vroeg het land al weer op — en de diepe ontwatering ontstaat al snel droogteschade voor landbouwgewassen. Wanneer door klimaatverandering de zomers heter en droger worden wordt de bodem voor droogte nog kwetsbaarder. Maar ook het omgekeerde komt voor zoals we de afgelopen winter hebben gezien. Op de grootschalige akkers en graslanden lagen her en der grote plassen. Dat komt de grondbewerking en de teelt van gewassen niet ten goede en leidt tot inkomensderving.

De oplossing ligt in een robuuster watersysteem. In ieder geval meer en bredere watergangen waarin hogere waterpeilen zijn ingesteld. Daartussen de akkers en de graslanden met een zekere mate van bolling waardoor water op een natuurlijke manier naar de sloten kan afvloeien. Deze wijze van landschapsinrichting en waterbeheer zorgt er voor dat het niveau van grondwater in de bodem (het zogenoemde freatische vlak) zo lang mogelijk hoog blijft en beschikbaar is voor de gewassen. Vooral langs de kust wordt verzilting tegengegaan.

Een landschap dat is ingericht en wordt beheerd zoals hiervoor is opgeschreven: leeft! We zien dat de oevers weer zijn begroeid, en dat in het heldere water veel waterplanten voorkomen. Ze vormen weer een groen-blauwe dooradering van het landschap. Voor dieren — zoogdieren, vissen, insecten, vogels en amfibieën — zijn het verbindende zones tussen grote en kleine natuurgebieden met een grotere biodiversiteit. Voor de landbouw ook een verdienmodel.

Ineens is het niet meer alleen het landschap dat zich weerspiegeld ziet in het water, maar ook het leven zelf.

Verslagen van activiteiten

**Zaterdag
8 febr**

Excursie vogelwerkgroep

Emmapolder

Emmapolder in februari; het kan er plezierig zijn, maar afgelopen zaterdagochtend moesten we toch echt zelf het plezier maken, wat uiteraard geen enkel probleem is voor deze groep.

Met zijn zevenen in twee auto's reden we naar het noorden, waar anderen ons al wachtten. Sommigen bleven bij de boerderij staan, waar toch al snel enkele waarnemingen genoteerd konden worden, terwijl de andere helft naar de vogelkijkwand was gelopen. Wat is dat een hopeloos scherm! De gaten zitten of veel te laag of te hoog en helaas, je kunt er niet omheen lopen; "de boer komt eraan op een trekkertje en vertelt je dat dit niet mag", hoorden we iemand vertellen die dit eens poogde te doen.

Na deze teleurstelling liepen we gezamenlijk de dijk op, waar de wind dusdanig woei dat de telescopen steeds door iemand vastgehouden moest worden om omgeblazen te voorkomen. Aan wadzijde liepen we verder oostwaarts in de hoop meer soorten waar te kunnen nemen.

Het was al aangekondigd dat het koud zou worden en dat was het ook. Gevoelstemperatuur is voor iedereen anders, maar met zijn allen voelden we om half twaalf wel dat het dusdanig koud was, dat we de excursie vroegtijdig wilden afbreken.

En ja hoor, tijdens het teruglopen zagen we de kleine zilverreiger. Niet iedereen was direct

overtuigd, maar door de geschoten foto's van onze fotografen werd het bevestigd. Een minuut later zagen we in een sloot de kleine en de grote zilverreiger naast elkaar staan, hoe mooi wil je het hebben!

We liepen terug naar de plek waar de dijk ons een beetje beschutte tegen de harde, koude oostenwind. Daar begon dat waar we allen zo zeer naar uitkeken: hete (!) dikke chocolademelk uit de thermoskannen van Jan Willem en Esther. Drinkend en gevulde nieuwjaarsrolletjes etend, zagen we in de tuin van de eenzaam en koud in de wind staande boerderij verschillende vogels, zoals kramsvogels en putters.

De nazit was bij café 't Zielhoes, een gezellige en warme huiskamer, waar de lijst met de 33 soorten werd opgelezen. Weer of geen weer, wéér was het een fijne ochtend met de vogelgroep.

Waarnemingen:

Graspieper	Kuifeend	Spreeuw
Aalscholver	Bergeend	Wintertaling
Buizerd	Brandgans	Scholekster
Tafeleend	Putters	Zwarte kraai
Slobeend	Rotgans	Stormmeeuw
Pijlstaart	Kievit	Kauw
Wilde eend	Zilvermeeuw	Kokmeeuw
Meerkoet	Een enorme zwerm (zeker 500 individuen) holenduiven	Kramsvogel
Krakeend	Wulp	Huismus
Grauwe gans	Grote zilverreiger	Merel
Blauwe reiger	Kleine zilverreiger	Vink

**Zaterdag
8 mrt**

KNNV op de markt

Noordelijke zadenmarkt

tekst: Marijke en Chris

Op zaterdag 8 maart stonden wij in een kraam op de Noordelijke zadenmarkt markt, bij het gebouw van Terra op het terrein van de Suikerunie. Chris, Ine Nijmeijer en Marijke. Chris is met de auto gekomen, zodat ze ook de zwaardere spullen kon meenemen zoals de banner, en de boeken. Ze had ook (levende) insecten voor in de loeppotjes, en een groot kleed voor over de tafel. Marijke kwam met de fiets, met in de fietstassen loeppotjes, folders, excursieprogramma's, zoekkaarten van Floron en RAVON, zoekkaarten van de landelijke KNNV.

De excursieprogramma's kwamen goed van pas, en de zoekkaarten waren in trek. De banner is mooi, maar staat wat wankel. Gelukkig had Chris klemmen, waarmee we de banner aan de tent hebben bevestigd. We hebben een aantal boeken verkocht (soms contant betaald, soms via een tikkie). Het voordeel van boeken in de kraam is dat

mensen langer blijven staan om te kijken wat er ligt. En anders hield Ine hen wel aan de praat met de vraag of ze de KNNV wel kenden. Vaak niet en dan werden ze door haar bijgepraat. Veel mensen verlieten onze kraam met een excursieprogramma en wie weet levert dat nog iets op. De loeppotjes zijn leuk om kinderen doorheen te laten kijken en de kleine insecten te zoeken.

We deelden de kraam met de door ons uitgenodigde Vleermuiswerkgroep. In dezelfde tent stond

Wankja Ferguson met een kraam over bijen, en een aantal mensen van de RUG met een project 'nachttuinen'. Voor mensen die spullen willen lenen om dieren 's nachts te zien is er de Meet-o-theek in het Forum. In het gebouw van Terra toonden ze hun educatieve materialen over planten en nachtvlinders.

We hadden veel aanloop. De markt was goed bezocht.

Natuurmarkt van Staatsbosbeheer , Lauwersmeer

Op 31 mei zaten Willy Sjaarda en Marijke in een kraam op de SBB Natuurmarkt, bij het activiteitencentrum van SBB. Gezellig samen met de Vleermuiswerkgroep. Veel gezinnen met kleine kinderen. De zoekkaarten kwamen van pas.

**Zaterdag
8 mrt**

Excursie vogelwerkgroep

Tusschenwater

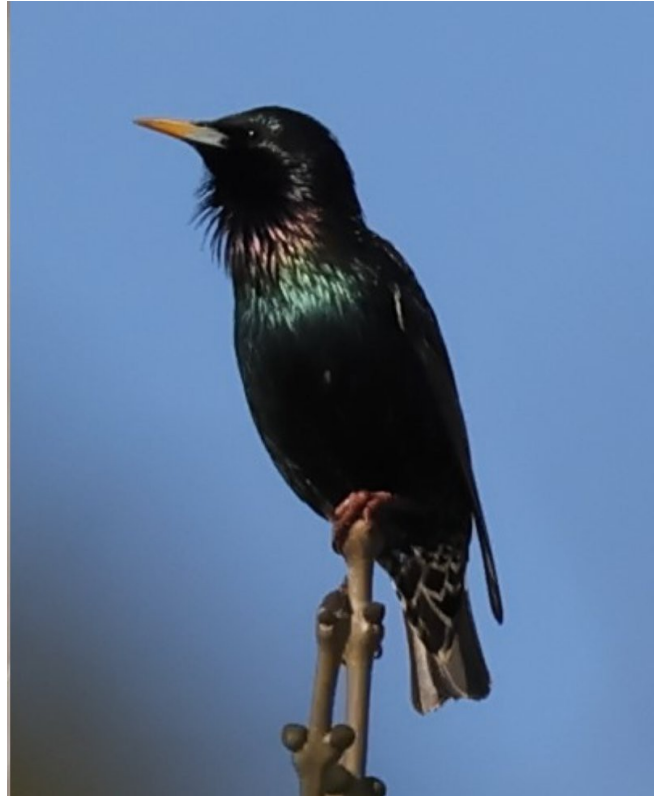
tekst: Klara Foto's: Alfons, Ans, Esther, Frouke en Sem.

Op een prachtige, zonovergoten zaterdag verzamelde een grote groep vogelaars zich bij de parkeerplaats van het waterbedrijf Groningen in De Groeve. Het Tusschenwater was deze keer het vogelzoekgebied. De groep was groot, mede door de spontane opkomst. Dit gaf echter geen problemen, voorspelde Ilse al, want de groep viel zoals gewoonlijk snel uiteen in kleinere groepjes. Een voordeel was dat er veel telescopen waren, waardoor we onder andere een prachtig zicht hadden op zowel het vrouwtje als het mannetje brilduiker.

De grutto liet zich horen en kieviten klapwiekten rond. "Ze heten niet voor niets 'Lapwings' in het Engels,"

merkte iemand op. Baltsende futen versterkten het gevoel dat de lente nu toch echt begonnen was. Voor de iets minder doorgewinterde vogelaars was het opnieuw een leerzame excursie: het nonnetje behoort tot de familie van de zaagbekken en is de kleinste van deze groep, en we leerden dat de veldleeuwerik onderscheidende kenmerken heeft van de graspieper. Vooral wanneer ze op de grond zitten is het moeilijk ze te onderscheiden – het blijft lastig.

Zowel de grote als de kleine zilverreiger lieten zich zien, net als veel soorten ganzen en eenden. Ook de lepelaars waren aanwezig. Na het spotten en beluisteren van talloze soorten sloten we de excursie af bij hotel De Brink in Zuidlaren, onder het genot van een kopje koffie, cappuccino of thee, eventueel met appelgebak of cheesecake erbij.

Het was weer een geslaagde en gezellige vogelexcursie!

Waarnemingen:

Aalscholver	Houtduif	Roek
Bergeend	Kievit	Roodborsttapuit
Blauwe reiger	Kleine zilverwitte (zwarte poten met gele tenen)	Scholekster
Brandgans	Kolgans	Slobeend
Brilduiker m. + vr.	koolmees	Smient
Buizerd	Koperwiek	Spreeuw
Canadese gans	Krakeend	Tafeleend
Dodaars	Kuifeend	Tjiftjaf
Fazant	Leeuwerik	Tureluur
Fuut (baltsend)	Lepelaar	Veldleeuwerik
Graspieper (langere snavel dan leeuwerik)	Mantelmeeuw	Vink
Grauwe gans	Meerkoet	Wilde eend
Grote bonte specht	Merel	Wintertaling
Grote zaagbek	Nijlgans	Witte kwikstaart
Grote zilverreiger	Nonnetje m. + vr.	Zanglijster
Grutto	Pimpelmees	Zwerm wintertalingen
Holenduif	Rietgors	

Wessinghuizen

Het was nogal winderig, maar beter dát dan nat weer. En zowaar scheen de zon.

Er was een goede opkomst, 11 personen, en daarmee trokken we eropuit in het afwisselende landschap rond Wessinghuizen.

Je loopt stukjes door het bos, langs bosranden en ook door cultuurlandschap, zoals een voedselbos in aanleg. “Wat deden plukken schapenvacht in de jonge boompjes?”, vroegen we ons af. Als je daarop zoekt op internet krijg je te zien dat het recënvraat tegengaat. Langs het water van de Mussel Aa vonden we veel Zwanenmossels. Misschien op het land getrokken bij het schonen van de kanten. Langs de Ruiten Aa stonden veel Boswilgen in bloei. Willem vertelde ons dat de wilg tweehuizig is, dus er zijn mannelijke- en vrouwelijke bomen. We hebben het verschil in bloeiende katjes bekeken. Katjes, geel van de meeldraden en groenachtige, vol met stampers. Behalve de Boswilg stonden er ook nog wat andere, minder ver in bloei.

Maar verder waren er niet veel bloeiende planten: wat Paardenbloemen, Vroegeling, Kleine veldkers, Vogelmuur, een paar Narcissen en Crocussen... wat dat betreft kon je wel thuis blijven. Toch is het leuk om dan op die enkele bloemen wat beestjes te zien, zoals een Kleine vos op een Paardenbloem. In het voorjaar is ieder plantje en beestje weer even een sensatie omdat je ze een tijd ontbeerd hebt.

Af en toe zagen we de wind tekeer gaan over kale akkers: door de droogte zagen we flinke stofwolken in de verte. We prezen ons gelukkig dat we zelf niet in die wolken liepen.

Langs de Ruiten Aa, even voorbij de Gieselberg, waren knaagsporen van bevers te zien. Een flinke puinhoop maken ze ervan, maar leuk dat ze er zitten.

Even voorbij die plek hebben we tijd voor de lunch genomen en daarna zijn we verder gewandeld door het fraaie landschap. Door veld en bos weer terug naar de parkeerplaats.

Een lange soortenlijst voor waarneming.nl zit er niet in. Jammer dat je de sfeer niet in kunt vullen, want daarmee zouden we hoog scoren.

Stieneke bedankt voor het uitzetten van de route.

Excursie Wessinghuizen

**Zaterdag
12 apr**

Excursie vogelwerkgroep

Smeerling

tekst: Lya

Daar stonden we dan, op de zonovergoten parkeerplaats in Smeerling met de zon in onze ruggen te kijken naar Frits, die probeerde het geluid van de zwartkop te overstemmen. Terwijl hij ons vertelde over de verschillende petten die hij opzette in zijn verschillende functies, keken wij naar het prachtige terras achter hem in de verte waar we straks niet zouden koffiedrinken....

Ons waren niet veel vogels beloofd maar de teller stond aan het eind toch maar mooi op 46!

Maar wat het meest indrukwekkend was aan deze wandeling was het prachtige, ongelooflijk gevarieerde, uitbundige en historisch rijke gebied.

Ooievaars zweefden laag over en we waren nog maar net op weg of we zagen al een ooievaar op het nest zitten. Beneden ons de ruiten AA waar Canadese ganzen aan de oever stonden en een Aalscholver vertoefde. Grauwe ganzen vlogen over en een fazant liet zijn rauwe roep horen. Dat was wel wat anders dan het melodieuze geluid van een vermeende tuinfluiter, die we later toch maar doorstreepten omdat deze in Groningen nog niet gesignaleerd is. (in Overijssel, Brabant en Limburg wel)

Frits wist heel veel over de geschiedenis en het ontstaan van het gebied te vertellen. Zo noemde hij het woord “tange” als veelvoorkomende uitgang achter plaatsnamen in deze streek. Het betekent: verhoogde zandrug.

Na de oorlog was voedselproductie belangrijk en werd de Ruiten AA gekanaliseerd om het water te beheersen en sommige stukken land werden ontgonnen voor aardappelen. Toen pas kreeg dit riviertje haar naam: ruite betekent onkruid in het Gronings en daar hadden de boeren last van!

Na 50 jaar werd alles langzamerhand weer teruggedraaid en werd aardappelland weer ruige natte natuur en kreeg de Ruiten AA haar loop weer terug. Anekdote was dat de kraanmachinist die de boel vlak moest trekken om bouwland voor te bereiden, 50 jaar later alles weer kon omwoelen voor natuur!!!!

De hele wandeling vergezelde het geluid van de boompieper ons. Soms dachten we het, soms wisten we het, er is veel naar geluisterd. We verwonderden ons juist over de afwezigheid van de

fitis in het gebied. Hij is wel gehoord, maar niet veelvuldig. Aan het eind vertelde Frits dat hij hem al op de parkeerplaats gehoord had, maar niemand van ons had dat, wat zijn wij voor vogelaars...

Uiteraard was de natuur prachtig in haar lentekleed en bloeiden de eiken hier en daar al en stonden de bosanemoontjes te stralen in de zon. We zagen regelmatig oranjetipjes en witjes vliegen en een enkele dagpauwoog.

De zon maakte de fotografen onder ons gretig! Een paartje roodborsttapuiten waarvan het mannetje bovenin een boompje ging zitten in de zon, een torenvalk die vlak voor ons stond te bidden of een geelgors die oplichtte in een boom, daar was niet aan voorbij te lopen. Frits zei last te hebben van z'n knieën dus was wel tevreden met dat frequente stilstaan.

We hoorden heel kort een raaf overvliegen met z'n kenmerkende geluidje, hoewel niet iedereen daar van overtuigd was.

Leuk was een gekraagde roodstaart te horen (nou ja Ilse dan vnl.) en terwijl we stonden te turen naar een boom om hem te ontwaren, dook er ineens een stoere man op uit de bosjes voor onze neuzen. Hij had wel een staart maar die was niet rood.

Met een riviertje dat zo kronkelt kun je zomaar midden in het bos een paartje wilde eenden in het vizier krijgen of op een vennetje stuiten waar meerkoeten zwemmen.

Het gekste was echter dat drie mensen een bruine kiek zagen en er verschillende geslachten aan toedichtten. Hoe kan dat nou. Was het de felle zon? Later zag ik op waarneming dat in de buurt een mannetje en 2 onbenoemde bruine kiekendieven gesignaleerd waren. Was het een genderneutrale kiek?

Met een groenling, een boerenzwaluw, een veldleeuwerik, het kwetterende geluid van puttertjes en op het laatst de groene specht nog over zien vliegen was de ochtend compleet.

Dankjewel Frits om ons mee te nemen als familie naar dit bijzondere gebied en op naar de koffie!

Waarnemingen:

Zwartkop	Kievit	Raaf
Ooievaar	Kramsvogel	Wilde eend paartje
Grauwe gans	Pimpelmees	Gekraagde roodstaart
Spreeuw	Boompieper	Meerkoet
Fazant	Turkse tortel	Fitis
Koolmees	Merel	Groenling
Gaai	Ekster	Roodborsttapuit echtpaar
Grote bonte specht	Roodborst	Veldleeuwerik
Boerenzwaluw	Vink	Torenvalk
Grote Canadese gans	Winterkoning	Rietgors
Aalscholver	Groene specht	Witte kwikstaart
Zwarte kraai	Staartmees	Bruine kiekendief
Houtduif	Boomklever	Puttertje
Geelgors	Buizerd	Blauwe reiger
Tjiftjaf	Zanglijster	Graspieper
		Kauw

Lauwersmeergebied

Luid kwinkelerend begeleidt gevogelte van uiteenlopend pluimage m'n - voor mijn doen - ongewoon vroege fietstocht over het Hoonse Dijkje. Het zal de ouverture blijken van een door Ilse gecomponeerd meesterwerkje.

Op dat moment heb ik daar als kersvers lid van de Koninklijke NNV overigens niet het geringste vermoeden van. Integendeel, m'n zeer bescheiden ornithologische 'bagage' weegt zwaar in het zicht van de veronderstelde confrontatie met 'kenners'... Mensen die, bij het horen van een onbestemd geluidje, een guitig bedoelde verwijzing naar Toonder's 'zwarte zwadderneel' met gestreng blik beantwoorden.

Maar de eerste ontmoeting op P+R Haren verlicht die last al snel. Dat doet zelfs de aankomst van de bij mij in hoog aanzien staande Natuurdagboekschrijver van Dagblad Trouw. Hij draagt bij aan het verruimd gemoed waarmee het richting verzamelplaats Jaap Deensgat gaat.

Het misthoorn-honken van een roerdomp verwelkomt ons daar. Twee deelnemers zullen onze waarnemingen documenteren zo horen we, mits gedaan door minimaal twee onzer, "of het moet een expert zijn". Een amendering waarvoor zelfs de natuurdagboekschrijver van Trouw slechts na aarzeling in aanmerking wordt gebracht.. Zijn bewering, tegen de zon in een purperreiger waar te nemen, wordt niet maar zo aanvaard.. Ik neem me voor elke observatie hooguit in te luiden met een vraag: Is dat niet een ...?! / Zie ik daar wellicht een ..?!

De natuur dient zich in al haar luister én ongefilterde wreedheid aan. Dat dieren ons op afstand houden of zich aan ons oog onttrekken is immers door gerechtvaardigd wantrouwen ingegeven. Een barrière die we slechten met prachtige apparatuur. Wat mooi om door al die scherpgeslepen lenzen te mogen kijken van dito medemensen. En dan in de door boerenwaluwen betrokken vogelkijkhut te ervaren dat zij er naar ons kijken. Het begrip 'gevederde vrienden' krijgt zo toch iets wederkerigs, ondanks hun instinct en onze 'rede'.

Een boerenwaluwennest blijkt gekraakt en de ingang met mos verkleint. Een 'hin und her' tussen 'experts' leidt tot het inzicht dat hieraan het vernuft van een winterkoninkje ten grondslag ligt.

Een donsbalLETJE wordt er gevoerd door een witte 'kwik'.

Cetti's zangers laten zich vanuit riet links en rechts van de kijkhut horen. Het brengt iemand tot de veronderstelling met een echtpaar van doen te hebben. We slaan er ook beelden gade die -o ironie- de Partij van de Dieren aan de mensen wenst te onthouden: een blauwe reiger spietst bij herhaling een fikse woel/bruine rat, dompelt die onder in de sloot en werkt hem vervolgens weg als een

anaconda een big. Survival of the fittest in geuren en kleuren.

Verderop overzien we rietkragen die -zangers, -gorzen en baardmannetjes m/v als toevluchtsoord dienen. Op de terugweg vertoont zich een der "diepbruine" Cetti's zangers in de lenzen van Ilse. Haar dag kan niet meer stuk.

En route naar de haven laat chauffeur Frits de autoramen open. Hij weet dat dit traject kansen biedt op nachtegalezang.

Met zicht op Schiermonnikoog horen en zien we hoe visdiefjes zich vermenigvuldigen op een voor sterns ingerichte platbodem. Rondom voorzien van hekwerk want tsja, survival of the fittest: de voorziening dient het weren van de goed zwemmende vos.

Steenlopers zitten, op een houten vlonder. Daar kan de natuurdagboekschrijver wel wat mee ;)

Als het 'treintje' zich heeft verplaatst naar de Friese kant van de dijk worden ook de laatste telescopen van hun hoes ontdaan: voor ons uit strekt zich een baaierd aan wadvogels, (regen)wulp, groenpootruiter en meer.

Op weg dieper het Friese land in wordt plots gehalteerd vanwege een waargenomen Carrasco (?), waarmee we voor mij in de echt obscure pagina's van Peter Hayman's vogelzakgids zijn aanbeland. Rotganzen, bergeenden en grutto's kandideren zich onbetwist voor notatie.

Bij vogelschouwplaats Ezumakeeg krijgen we op aangeven van onbetwist expert Erik een behendig wiekende dwergmeeuw in het vizier. Een koekoek herinnert bij voortdurend aan de abortuspraktijk die hem tot voortplanting dient, als plots Dirk Jan Haan -whats in a name- een kreet slaakt. Die leidt voor mij het hoogtepunt van de dag in. Reeds lang verzoende ik me met de gedachte never nooit een roerdomp te zullen aanschouwen, tot nu, dankzij Dirk Jan. Het bruin-roomwit -"Daar onder dat rood-gele kokerzeil naar links"- zien we zich kenmerkend vastklampen aan rietstengels, alvorens het zich er weer mysterieus in verhult. Schit-te-rend.

Bij de laatste stop worden we verblijd door kempende kemphanen (citaat van de Natuurdagboekschrijver en potentiële Suske & Wiske titel) en een bosruiter.

Maar voor die laatste waarneming bevind ik me inmiddels in wat voetbalsupporters de 'harde kern' noemen. Een gezelschap dat de welverdiende 'koffie-na-afloop' verruult voor een bezoek aan de onbeholpen uitkijktoren 'Reiddomp', in de hoop op de/een wielewaal. Die poging blijft bij een gehoord "Diedeljo" maar wordt gecompenseerd door twee visarenden.

Reeds in Stad, bij de passage van het Gasunie-gebouw, volgt de laatste verrassing: een op zijn nest af suizende slechtvalk. Een waarneming door een bij het NJN gevormde expert, die telt dus.

En nog het soortenlijstje,: 116 soorten!

Omdat er twee lijstjes samengevoegd moesten worden en er veel dubbelen bij zaten is de 'loopvolgorde' van de soorten niet gelukt, het is daarom dit keer een alfabetische lijst..

Aalscholver	Kanoet	Roodborsttapuit
Baardmannetjes m. + vr.	Kauw	Rotgans
Bergeend	Kemphaan	Scholekster
Blauwe reiger	Kleine karekiet	Slobeend
Boerenzwaluw	Kleine mantelmeeuw	Smient
Bontbekplevier	Kluut	Spreeuw
Braamsluiper	Koekoek (waar we niet waren hoorden en zagen we hem)	Sprinkhaan(riet)zanger
Brandgans	Kokmeeuw	Steltkluut
Bruine kiekendief m.	Koolmeeuw	Terminckstrandloper
Buizerd	Kraai	Tjiftjaf
Canadese gans	Krakeend	Torenvalk
Casarca gans	Kuifeend	Tureluur
Cettizanger, paartje=echtpaar=ze hadden allebei een ring om ;-)	Lepelaar	Veldleeuwerik
Drieteenstrandloper	Meerkoet	Vink
Dwergmeeuw	Merel	Visdiefje
Fitis	Nijlgans	Wilde eend
Gierzwaluw	Oeverloper	Wintertaling
Goudplevier	Oeverzwaluw	Witte kwikstaart

Grasmus	Pijlstaart	Wulp
Graspieper	Purperreiger vliegend (kleur en slank)	Zanglijster
Grauwe gans met jonge gansjes	Putter	Zilverplevier
Groenpootruiter	Regenwulp	Zomertaling
Grote zilverreiger	Rietgors	Zwartkop
Grutto	Rietzanger	
Houtduif	Roek	Ree
Huiszwaluw	Roerdomp	Paaiende karpers

**Zaterdag
14 juni**

Excursie vogelwerkgroep

tekst: Lya

Onnerpolder

Met een ruim aanbod van telescopen konden we op het gemaal allemaal (zo'n 15 mensen) lekker ver en scherp kijken. Het was nog aangenaam van temperatuur en er was veel te zien. Steltkluten, kluten, een enorme groep grutto's hoog in de lucht die neerstreek tussen de kluten, kokmeeuwen van broedend op hoge nesten tot kersverse ouder met schattige bruine kuikens tot ouders met grote juvenielen. Hetzelfde gold voor de grauwe ganzen die jongen in alle stadia hadden. Sterns die langs scheerden en ons in discussies deden belanden: was het een zwarte stern? Toch een witwang? Het scherpe licht maakte licht en donker soms lastig te onderscheiden. Beide werden gezien en we concludeerden dat de witwangstern best donker gekleurd was. Ook visdiefjes werden gezien.

We besloten te gaan wandelen nadat we een kanoetachtige strandloperig vogeltje niet thuis konden brengen...dit keer gingen we noordwaarts, wat prettig kijken was met de zon.

We hoorden in het begin een bosrietzanger. Af en toe een stukje blauwborstzang. Was het de bosrietzanger op z'n best? Er zijn een snor en kleine karekiet gehoord en veelvuldig rietgorzen en rietzangers. Af en toe zagen we ze ook gelukkig.

Soms dook er een steltloper op tussen de prachtig bloeiende moerasandijvie. Het bleek telkens, helaas, een (prachtige) tureluur te zijn. Maar ademloos hebben we allemaal staan kijken naar een ree die door het water en over de eilandjes heen het hele terrein doorkruiste, vogels links en rechts op vliegend... een prachtig gezicht vanaf de dijk! Aan de andere kant van de dijk hebben we langdurig staan kijken om zeker te weten dat we 3 witgatjes, of liever gezegd wipgatjes zagen. Schitterend hoe de paarden en koeien bij en in het water vertoefden. Ook liepen daar pleviertjes, net te ver om te zien welke het waren, ondanks de bloedscherpe svarovski van Erik, waarmee hij later wel de Indische gans zag zwemmen tussen de grote groep grauwe ganzen. Een ontsnapt exemplaar maar niet minder mooi om te zien. Er zijn er inmiddels in Nederland zo'n 100 van.

We hebben eigenlijk weinig insecten/vlinders gezien of lag niemands focus daar misschien?

We vermoedden oeverzwaluwen aan de overkant in de grote zandbult en weten nu dat bij het bruggetje 's avonds bevers te zien zijn.

Tegen twaalfen terug bij het gemaal en ondertussen was het flink warm geworden. We besloten naar de koffie te gaan en hebben heerlijk in de schaduw en met een lichte bries na kunnen genieten van weer een rijke wandeling.

Het wachten nu is op de foto's, vooral van de witwangstern en rietzanger van Sem!

Waarnemingen:

Zwartkop	Witte kwikstaart	waterhoen
Zwarte stern	Knobbelzwaan	gele kwikstaart
Kokmeeuw + jongen	rietgors	scholekster
Steltkluut + juv.	snor (gehoord)	bosrietzanger (gehoord)
Grauwe gans + jongen	bergeend	zwarte kraai
Witwangstern	Wilde eend	kauw
Kuifeend	witgat	veldleeuwerik
Visdief	nijlgans	bonte of kleine plevier
Meerkoet+ jongen	putter	kluut
Boerenzwaluw	lepelaar	grutto
Tureluur	aalscholver	Indische gans
Rietzanger	huiszwaluw	spreeuw
Blauwe reiger	bruine kiek vrouw	slobeend
Geoorde fuut	fuut	
Krakeend	kleine karekiet	

2025-03-08 Fotocollage vogelexcursie Tussenwater